

Najnovije vesti

Dobro došli na nedeljni brifing za medije Specijalizovanih veća Kosova, na kom želimo da vam damo pregled aktuelnih vesti o aktivnostima suda i pružimo priliku da postavljate pitanja.

Pre svega, želim da iznesem nekoliko napomena u vezi s netačnim izveštajima iz medija i izjavama ombudsmana Kosova o izveštaju Odbora za ljudska prava Advokatske komore Engleske i Velsa, koji je naručio ombudsman Kosova.

Za razliku od nedavnih tvrdnji iz medija, pomenuti Odbor za ljudska prava nije zaključio da su nekom od odluka sudija Specijalizovanih veća prekršena ljudska prava bilo kog optuženog. U izveštaju Odbora se ne navodi ni da je praksa Specijalizovanih veća u suprotnosti ili da nije u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava ili bilo kog *ad hoc* međunarodnog krivičnog suda, uključujući Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju. Isto tako, u izveštaju Odbora za ljudska prava se ne zaključuje da je odlukama o pritvoru pre početka suđenja prekršena neka konvencija o ljudskim pravima. U stvari, u izveštaju se razmatra koja delotvorna pravna sredstva postoje pred Specijalizovanim većima, uz konstataciju da mnoga pitanja još nisu rešena i da se na njih može uložiti žalba višim instancama.

Pored toga, treba naglasiti da mnoga pitanja koja je izneo ombudsman Kosova i koja su potom razmotrena u izveštaju mahom predstavljaju argumente iz podnesaka odbrane. Ona ne odražavaju stavove tužilaštva ili zastupnika žrtava, kao ni obrazloženja koja su sudijski paneli izneli u svojim odlukama.

U izveštaju se osim toga ističe da su mnoga pitanja i dalje predmet spora i da sudije tek treba da ih reše.

Specijalizovana veća ovom prilikom žele da podsete na jasno određene uloge strana i učesnika u postupcima. Odbrana zastupa i štiti interese optuženih lica. Zastupnik žrtava zastupa i štiti interese žrtava koje učestvuju u postupku. Tužilaštvo snosi teret dokazivanja iznetih optužbi. Pretresni panel je jedina instanca koja utvrđuje činjenice, ocenjuje dokaze i donosi odluke o tome da li je krivica dokazana van razumne sumnje. Na sve takve odluke se može uložiti žalba. Prema tome, da bi se rad Specijalizovanih veća ispravno razumeo, treba se detaljno upoznati sa kompletnim obrazloženjem sudijskih odluka, a ne samo sa stavovima koje je iznela neka od strana u postupku.

Takođe je važno istaći da ni ombudsman Kosova ni Odbor za ljudska prava Advokatske komore Engleske i Velsa nemaju stvarnu legitimaciju kad je reč o radu Specijalizovanih veća, i da izveštaj Odbora ni na koji način ne utiče na rad ovog suda.

Sada ćemo preći na dešavanja u predmetima.

U predmetu protiv Tačija i saoptuženih po optužbama za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, pretresni panel je 5. maja izdao nalog kojim je rok za donošenje presude u tom predmetu produžio za 60 dana, to jest do 20. jula 2026. Panel je zaključio da je dodatno vreme potrebno zbog okolnosti u predmetu, kao što su

1

količina dokaza i složenost postupka. Napominjem da 20. jul nije rok za izricanje same presude, već samo datum do kojeg je produžen rok za donošenje presude. Panel je istakao da će, u slučaju da bude potrebno još jedno odlaganje, o tome blagovremeno izdati nalog.

U predmetu protiv Hašima Tačija, Baškima Smakaja, Isnija Kiljaja, Fadilja Fazljiua i Hajredina Kučija po optužbama za uticanje na svedoke, očekuje se da će poslednji svedok Tačijeve odbrane dati iskaz tokom sledeće nedelje, od 11. do 15. maja, kao što je najavljeno u odluci sudije pojedinca od 29. aprila, koja je objavljena 4. maja. U toj odluci, sudija pojedinac je naložio timovima odbrane da do četvrtka, 14. maja zakluče izvođenje svojih dokaza i dodao da će odbrana moći da izvede dodatne dokaze ukoliko to bude potrebno nakon što se reši žalba u vezi s određenim dokazima čije je usvajanje tražilo tužilaštvo.

Pored toga, sudija pojedinac je naložio tužilaštvu da eventualne zahteve za usvajanje dokaza u postupku replike i duplike podnese do 15. maja.

Sudija pojedinac je obavestio strane u postupku da završne podneske treba da podnesu do petka, 19. juna, a da će završna izlaganja biti održana 21 dan nakon toga. Sudija pojedinac je istakao da će ti datumi biti potvrđeni kada bude poznat ishod izvesnih interlokutornih žalbi koje još nisu rešene.

Dana 1. maja stavljena je u javni domen odluka sudije pojedinca od 27. marta, u kojoj je on odbio zahtev tužilaštva za usvajanje izveštaja veštaka koji je dao iskaz u martu ove godine. Svedok je iz razloga poverljivosti odbio da odgovori na pojedina pitanja vezana za metodologiju koju je primenio u svom izveštaju. Sudija pojedinac je bio mišljenja da izveštaj nije dopušten budući da primenjena metodologija nije dovoljno transparentna, zbog čega se dokazna snaga izveštaja ne može valjano oceniti. Sudija je zaključio da bi se usvajanjem izveštaja povredila prava odbrane, te je odbio njegovo usvajanje. Međutim, sudija pojedinac je prihvatio iskaz koji je dao taj veštak.

U istoj odluci, sudija pojedinac je odobrio zahtev timova odbrane g. Kiljaja i g. Smakaja za prekoračenje dozvoljenog broja reči u zajedničkom podnesku vezanom za pomenuti izveštaj veštaka, istakavši da se tužilaštvo ne protivi zahtevu i da će broj reči biti u okvirima dozvoljenog broja koji bi ti podnesci sadržali da su ih timovi odbrane podneli zasebno, na šta imaju pravo.

Istog dana, 1. maja, u javni domen je stavljena i odluka sudije pojedinca od 22. aprila, u kojoj je sudija odbio usvajanje izveštaja veštaka koji je Tačijeva odbrana ponudila kao samostalni dokazni predlog, nevezan za svedočenje nekog svedoka. Sudija pojedinac je bio mišljenja da se izveštaj ne može usvojiti jer se tiče pravnog tumačenja odredbi Krivičnog zakonika Kosova koje se primenjuju u ovom predmetu. Sudija pojedinac je povukao jasnu razliku između izveštaja veštaka, u kojima se mogu razmatrati pitanja vezana za činjenice ili za pravo drugih zemalja, i tumačenja merodavnog prava, koje je u isključivoj nadležnosti sudije.

Istog dana je u javni domen stavljena i odluka od 14. aprila, u kojoj je sudija pojedinac odobrio zahtev Fadilja Fazljiua za izmenu uslova privremenog boravka na slobodi i dozvolio mu da ponovo uspostavi kontakt sa svojim sinom, Fahrijem Fazljiuom. Sudija pojedinac je podsetio da je zabrana kontakta uvedena zbog

opasnosti da g. Fazljiju (namerno ili nenamerno) izvrši uticaj na svog sina, koji bi pak mogao da stupi u kontakt s potencijalnim svedocima odbrane. Sudija pojedinac je bio mišljenja da je u međuvremeno došlo do proceduralnih dešavanja usled kojih je ta opasnost znatno ublažena, te da razlozi iz kojih je to ograničenje bilo uvedeno više ne postoje.

Dana 4. i 5. maja, u javni domen su stavljene odluke sudije pojedinca od 12. februara i 23. marta, kojima je delimično odobren zahtev tužilaštva da se određeni dokazni predlozi usvoje kao samostalni dokazi, nevezani za svedočenje nekog svedoka. Sudija pojedinac je usvojio u dokaze materijal za koji je zaključio da je relevantan za predmet, da je autentičan i da njegovim usvajanjem neće biti povređena prava odbrane.

Dana 5. maja, sudija pojedinac je odobrio zahtev g. Tačija i dozvolio mu da zasedanjima na kojima će odbrana izvoditi dokaze prisustvuje putem video-konferencijske veze. Sada je svim optuženima odobreno prisustvovanje zasedanjima putem video-konferencijske veze.

Tokom naredne nedelje, od 11. do 15. maja, zasedanja u ovom predmetu održavaće se od 9:30 do 16:30 sati.

Na kraju, u predmetu protiv Pjetera Šalje, predsednica Specijalizovanih veća, sudija Ekaterina Trendafilova, odredila je 1. maja sastav panela Vrhovnog suda koji će rešavati zahtev odbrane za zaštitu zakonitosti u odnosu na odluku po žalbi odbrane na nalog o reparacijama. Panel čine sudija Ekaterina Trendafilova kao predsedavajući sudija, sudija Kristin van den Vajngart i sudija Danijel Fransen.

Pitanja novinara: Jedan novinar je pitao da li će se ročišta tokom sedmice od 11. do 15. maja održati imajući u vidu da je 11. maj zvanični praznik na Kosovu. Portparolka KSC-a odgovorila je da će to dodatno proveriti, a potom je kasnije pisanim putem potvrdila da će se ročišta tokom te sedmice održati prema planu”.

